

Forskning med lånte fjer er uacceptabelt

Bragt i Politiken, 4. juni 2013

Af Prorektor Thomas Bjørnholm

”På universitetet er man i fuld gang med at udskifte videnskabskultur med gold præstationskultur... Det er blevet almindelig praksis, at en forsker, der ikke har været i nærheden af at skrive en linje i en artikel, ender med at stå som medforfatter”.

Denne meget letkøbte konklusion har Poul Aarøe Pedersens (PAP) forfattet i Politiken 28.5. Man efterlades med det indtryk, at broderparten af den danske forskerstand har en flosset moral. Det betvivler jeg.

Det er selvkært helt uacceptabelt, hvis forskere skriver sig på som medforfattere til en artikel uden at have bidraget til den. Det er i strid med de såkaldte Vancouver-regler og UVVU's retningslinjer (Udvalgene vedrørende Videnskabelig Uredelighed, red.).

Københavns Universitet (KU) er optaget af at imødegå uredelig forskning: Alle ph.d.-studerende skal følge et obligatorisk kursus om god videnskabelig praksis. Fakulteterne er på vej med en såkaldt named person, en tillidsperson, som kan give råd til forskere vedrørende tvister eller mistanker om dårlig videnskabelig praksis eller uredelighed. Det er et område med gråzoner.

PAP fremfører, at »der står forskningsbevillinger, stillinger og personlig indkomst på spil, når man opgør antallet af publikationer«. Men det er tvivlsomt, om der er direkte økonomiske eller karrieremæssige incitamenter til at medpublicere på andres artikler. PAP skriver, at 25 procent af basismidlerne fordeles efter universiteternes »produktion« af videnskabelige artikler. Det rigtige tal er snarere 2,5 procent. Eller 25 procent af de ekstra nye basismidler, som universiteterne har fået siden 2010. På KU er det ca. 70 mio. kr. om året ud af et årligt budget på 8. mia. kr. De penge fordeler universitetet ikke til de institutter eller forskere, der publicerer mest.

Det er heller ikke nødvendigvis en fordel at bryste sig med en alenlang liste af artikler, som ingen læser. Når en forsker googler en anden forsker, er noget

af det første, hun kigger efter, det såkaldte H-indeks. Det viser primært, hvor ofte forskeren er citeret af andre forskere.

Derfor er det bedre at skrive færre (gode) artikler med mange citationer end at være medforfatter på mange artikler med få citationer.

Forholdstalsregning og proportioner er en vigtig del af ligningen - særligt hvis man stigmatiserer forskere over en bred kam. Det er fint, at emnet bliver taget op til debat. Men lad os få proportionerne på plads.